

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Surisari nefrancați nu se primesc. — Manuscrisuri nu se ratrimim.

N° 143.

Joi, 2 (14) Iulie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Iulie 1887 st. v., se începe un nou abonament pe triloniul Iulie, August și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și prieteni ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șase „ 6 „	„ șase „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primită diarulul.

Domnii cari se voru abona din nou se binevoesc a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 1 Iulie 1887.

Eri am înregistrat în colonele foiei noastre strigătul de durere al unui nobil fiu al Sălagiului. Adăncă măhnit de cele ce le-a vădit petrecându-se cu ocaziunea alegerilor dietale în cercul Zelăhanu, acestu bravu Român esclamă: „Ți se sfâșia inima de atăta poltronagiu, ce au arătat conducătorii turmei!”

Pote că unulu său altul va fi de părere, că autorul corespondinței din vorbă a datu o expresiune pré drastică justei sale indignări asupra păcătoșilor comise. Celu ce ar crede așa ceva este însă în mare rătăcire.

Alta ar fi fostu decât ar fi vorbitu numai de poporul fără carte, care este așa de multu espusu liberului arbitriu solgăbirăescu, dér a vorbitu de conducători, de cei ce suntu chiamați a păzi turma cuvântătoare și ar fi păcătuitu, decât pe aceștia nu i-ar fi judecatu câtu se pote de severu.

Ceea ce s'a petrecutu în decursul alegerilor în sinul poporului român Sălagianu, nu este numai o aparițiune trecătoare, ci este prevestirea unui mare pericolu ce amenință desvoltarea națională a poporului nostru în acele părți.

Ca să fim înțeleși mai bine vom fi foarte scurți la vorbă.

Cei cari pentru câte unu oscioru de rosu iau în deșertu ađi solidaritatea națională, voru fi în stare mâne a servi pe dușmanii nămului nostru și în stăruințele lor îndreptate contra culturei noastre naționale. Ađi corteșu nerușinat cu péna roșă în pălăria, mâne slugă netrebnică a tendințelor kulturegyletiste.

Unu casu mai nou, ce ni se comunică totu din părțile Rezului, de sub Meseșu, ne arată în modu bătătoru la ochi nexulu ce esistă între corteșu și slugă kulturegyletistă.

În aceste părți esamenele de veră ale școlilor populare s'au ținutu în a doua jumătate a lunei lui Maiu. În unele comune s'a prezentat și inspectorul de școle ungurescu însoțitu de solgăbirăescu. Sub era fericită Trefortiană solgăbirăescu au devenitu „patronii” culturei populare, și decât le-ar fi iertat se porțe reverendă, aru fi fostu numiți până acum negreșitu directori peste școlele populare confesionale.

Așa în comuna Peceiu s'a prezentat ca esaminatoru la școla română și solgăbirăescu acelu cercu, c'unu mare ciubu cu în mână.

Învățătorul isbitu de atăta onore, esamină în grabă pe elevi din religia în limba română și apoi spre a face și „măriei sale” solgăbirăescu o bucuria, esamină din tôte celelalte obiecte totu în limba unguresă. Elevii răspundeau cum puteau, declamau, cântau, analizau tôte pe unguresce. Într'aceea solgăbirăescu, ca semn că este foarte satisfăcutu, scotea din ciubu cu seu nori

groși de fum, încâtu nu se mai vedeau unii pe alții și băieții tușeau de se prăpădeau.

Dér solgăbirăescu i-a recompensat împărțindu-le elevilor premii de câte 1 fl. și 50 cr.; învățătorul i-a ținutu o predică, totu cu ciubu cu aprinsu în mână, și l'a tractat c'unu sacu de laude, declarându-lu totodată de „bunu patriotu.”

Ei bine, acestu învățătoru „patrioticu”, care se împărtășese cu atăta laudă de cultura unguresă a ciubucgiului solgăbirăescu, a fostu câteva zile după acesta alesu ca corteșu, de candidatul guvernamentalu, și ni se asigură că i s'au dat bani ca să mērgă din satu în satu să câștige voturi pentru omul guvernului.

În ajunul alegerii același învățătoru-patriot — ni se spune — își luă voia dela inspectorul de școle ungurescu din Zelău să nu mērgă la votare, ca să nu se strice cu „popii” și a și fostu liberat de „măria sa” dela Zelău cu condițiunea ca să mâne la alegere pe toți alegătorii din Peceiu.

Solgăbirăescu face pe inspectorul scolaru, inspectorul reg. de statu pe directorul școlei confesionale, ér învățătorul confesionalu face pe corteșulu și ia porunci dela „măriele lor.”

Tablou!

Mai este ore lipsă de comentariu? N'are dreptate Sălagianulu nostru când vorbește de poltronagiulu conducătorilor? Nu facu bine cei ce combatu fără cruțare acum până când mai e timpu acestu poltronagiu?

Judece făcine și răspnsulu i se va da de sine.

Prințul de coronă Rudolf în Bucovina.

După cum se raportază din Cernăuți, prințul de coronă Rudolf a fostu foarte cordialu primitu. Cernăuțenii au fostu scutiți de măhnirea de a se vedea ađi înapoi de „elementulu nobilu”, de gentry și magnați, cum a pățit'o poporul din Lemberg, Cracovia, Tarnopol și Sniatyn. În comitetulu festiv alu țării e unu mare număr de Români.

Parada cu revista trupelor a durat o jumătate de oră. Prințul de coronă a lădatu trupele pentru escelenta lor instrucțiune. A vizitat apoi biserica catolică și reședința metropolitană greco-orientală. Metropolitanul Moraru-Andrievici a fostu singura persoană care, afară de nemțește, a vorbitu și românește și rutenesce prințului de coronă. Între altele dișe:

„Binecuvântată fiă dișua, în care salut cordialu pe Alteța Văstră imperială, binecuvântată fiă pentru todeuna ora în care A. V. imp. v'ați indurat a visita aceste opere monumentale ale părintesei îngrijiri a M. Sale, patronulu și scutul fondului religionar gr. or. și alu bisericei ortodoxe orientale. D-șeu binecuvinte și se țină pe Alteța Văstră imperială.”

Prințul de coronă asigură pe metropolitanulu de bunăvoința sa pentru biserica gr. or. După o rugăciune în capela metropolitană, prințul de coronă vizită salele ședințelor consistoriale și sinodale, sala reprezentațiunii, biblioteca arhiepiscopală și seminarulu. Vizită apoi biserica evanghelică, universitatea. Aci prințul de coronă întrebă, decât la universitate sunt reprezentate și alte naționalități, afară de cea germană. I s'a răspunsu că universitatea o cercetază și studenți români, ruteni și poloni. Mai întrebă prințul de coronă decât se instruază rutenesce. În biserica rutenă dișe că are cele mai căldurose simpatii pentru națiunea și biserica rutenă. În timpul israelitu își esprima prințul de coronă recunoștința sa pentru deosebita frumusețe a templului. În fine vizită mai multe institute de învățămēntu și esposiția de industrie casnică în școla de industrie.

Diarele ruse și prințul de Coburg.

O telegramă din Petersburgu aduce scirea că diarele rusesce sunt unanime a se pronunța contra alegerii prințului Coburg. Ele declară

că această alegere este o intrigă austro-germană cugetulu mai cu sēmă de a se proclama neatăr narea Bulgariei este de natură a face lumină a supra intențiunii Porței și a puterilor.

„Nowoje Vremja” dișe: „Porța ar trebui acum să interviă; Europa ar trebui să recheme pe reprezentanții ei din Sofia; în ori-ce casu, Rusia nu va permite prințului de Coburg să vie la Sofia, ér decât va veni cu o escortă austriacă, Rusia va dișe: Josu mâne!”

Starea armatei ruse.

„Moskovskija Vjedomosti,” ocupându-se de raportulu oficialu asupra stării armatei rusesce scrie:

Strategii germani vorbescu despre aceea, că armata rusă a fostu întărită în anii din urmă prin aceea, că organizația ei a fostu întocmită după modelulu armatei germane. Ce ar dișe însă strategii germani, decât în adevăr Rusia, urmându esemplulu Germaniei, ar fi introdusu servițiulu de trei ani și sistemulu celu strictu de asantare germanu, care nu cunoșce nici unu privilegiu? Pe când Germania cu mare ostentă și astringēnduși tôte puterile își pote întări contingentulu său anualu numai cu 15,000 până la 20,000 soldați, Rusia și-ar pute indoi atunci contingentulu său. Asta e pentru politici unu faptu atăt de interesant ca acela, că Rusia afară de armata sa regulată pote pune în picioru o armată de Casaci, care constă din cavaleria, infanteria și artileria. și care numai din erore nu se numără la armata regulată, pe când aceste trupe în realitate nu sunt mai rău înarmate și instruite decât cele din urmă. Casacii noștri indeplinescu chiar în timpu de pace aceleași serviții, ca și armata regulată. În fapt Rusia nici nu are trupe neregulate. Avem unu esceleutu materialu care, indată ce aru cere împrejurările, se pote organiza de minune.

Libertatea individuală în Anglia.

În Anglia s'a petrecutu unu casu, care a provocat o discuțiă agitată în parlamentu și care preocupă pentru momentu opinia publică englesă mai multu decât orice cestiune politică. Eta casulu despre care ni se telegrafiasse foarte necomplectă!

La 16 Iunie s'era unu sergentu de polițiă a arestatu în Regent-Street (Londra) o fată, de profesiune modistă, cu numele Miss Cass, sub invinuirea de a fi supăratu pe trecători cu intențiuni obscene. Fata protestă, sp se că e nevinovată și că polițaiulu trebuie să fiă victima unei mistificații. Cu tôte acestea fu dusă la închisore. Dimineța, transportată inaintea judecătorului corecționalu, își repetă protestările de nevinovăție, confirmate și de lămeia la care lucra; sergentulu de polițiă susținu din parte-i incriminarea și judecătorulu dăndu credēmēntu vorbelor lui ținu o aspră reprimandă d-rei Cass, amenințându cu închisore pentru casulu când ar comite din nou delictulu.

Atăt fata câtu și madama la care lucra protestară în contra acestei înșierări morale și își duseră plângerea până la parlamentu. O interpelațiă se făcu ministrului de interne asupra celor întēplate. La începutu elu refusă să ordone o anchetă și numai după ce luă cuvēntulu și Chamberlainu făcu o declarațiă prin care avea aerulu de a promite ancheta cerută. A doua di însă reveni și căută prin felu de felu de pretexte să-și retragă făgăduiala.

Atunci se născu o discuțiă furtunosă la care luară parte omeni mai însemnați din tôte partidele. Cu toții înșierară purtarea poliției, a judecătorului corecționalu și a ministrului de interne. Acesta căută să se desvinovățescă, dér nu isbuti și Camera dadu unu votu, la care participară chiar multu conservatori, prin care liu găsea culpabilu și îi impunea facerea anchetei în timpul celu mai scurtu posibilu.

Tôte diarele din țără sunt de acord în a comanda atitudinea poliției, judecătorului și a ministrului, care a căutat să impedece instrucțiunea. Casulu e foarte caracteristic. Tôte deosebirile de partidă încetază în

Anglia îndată ce libertatea individuală chiar a celui mai neînsemnat om e periclitată prin încălcările poliției și decât aceste încălcări nu sunt imediat și riguros depuse de justiția și de guvern.

„Times“ rezumă astfel opinia țerei în această materie: „Niciodată poporul englez nu va considera ca lege, ca cuvântul unui polițaiu să aibă mai multă valoare decât cuvântul oricărui alt om.“

Dér în Ungaria? Vorba unui slujbaș unguresc e lege, ér legea înaintea vorbeii lui e moft. De altminterlea așa e dela ministru, fișpan, solgăbiru și până la ușierul celui din urmă oficiu unguresc.

SCIRILE ȚILEI.

Ministrul unguresc de interne a publicat un regulament pentru organizarea serviciului de vaccinare (posăire a copiilor). Fiecare municipiu are să se impartă într'un număr corăspunător de cercuri de vaccinare, având fiecare medicul său vaccinator. Vaccinarea e impusă tuturor și se execută în public înaintea unei comisii, dér e permisă a se face și de către un medic privat. Municipiile au să dispună imediat a se vaccina persoanele aflătoare în institutele de orfanii, de sâraci și de bolnavi cu suferințe cronice.

Ni se scrie din *Tușnad*, că timpul e variabil, dér cu deosebire vânt. Lume e puțină. Din Bucuresci sunt numai două familii și din acestea numai una românească.

Arhidieceasa transilvană gr. or. conferă de rândul acesta patru stipendii de câte 500 fl. pentru calificarea mai înaltă a clericilor din această arhidieceasă la vre-o universitate. La aceste stipendii pot concura numai clericii absoluți din arhidieceasă, cari sunt totodată și absoluți de gimnasiu, cu examen de maturitate și voescă a'și complecta studiile la vre-o facultate teologică sau filosofică. — Din „Fundațiunea lui Gojdu“ se conferă pentru studii mai înalte stipendii de câte 300 fl., 400 fl. și 500 fl., și în casu de gradațiune de câte 60 fl., 120 fl. și 180 fl.

În reprezentanța orașului *Güns* s'a propus, precum spune „Egyetertes“, a se alege *Ludovic Kossuth* cetățenii onorific alu orașului. Propunerea a fost respinsă.

Ministrul Trefort a „pripocisit“ pe preotul gr. or. *Peter Gabor* (pe românesc ar fi *Gavrilă Petru*) din *Also-Kojanel* (?) cu 50 fl. pentru serviciile sale făcute maghiarismului.

Românul *Adriană Nistoră*, absolventă de drepturi, e numită practicantă de drept fără plată la judecătoria cercuală din *Blașiu*. Mare jertfă ungurescă pe punga românească.

D-lu *Nicolau Prosteanu*, avocat și viceșcalu comitatensu în *Lugoș*, cetind nota apărută în nr. 138 alu foiei noastre despre episodul ce ni s'a relatat de un călător din *Reșița* montană și vedând că acest episod se referă la persoana d-sale, ne comunică, că numele *Broșteanu* e greșit, deorece pe d-sa îl chiamă *Prosteanu*. Mai departe ne comunică, că nici d-sa, nici d-lu *Gidofalvi* nu sunt așesori la comitat și că de espresiuinea „*büdos oláh*“ n'a fost vorba. „Adevăr este, — adauge d-sa, — că o cauză de onore de natură privată între mine și între d-lu mai sus numit, carele e

oficiant la inspectoratul de dare, s'a aplanat în modu cavalerescu“. — Afacerea e delicată și d. *Prosteanu* e funcționar comitatensu; de aceea nu mai voim să fim așa de indiscreți a i cere să ne descopere adevărata espresiuine, ce a dat naștere episodului din cestiuine.

În *Gurghiu-Ciomaș* un incendiu a prelăcut în cenuse edificiile a 100 economi.

Ministrul unguresc de comerț a dat o ordinațiune în care se dice, că prețuri mai mari, decât cele stabilite de autorități, nu e îndreptățit a cere nici un măcelar locuitor în comune. E naturală decl, că în astfel de comune, unde prețurile cărnei, în urma legăturii măcelarilor, ca necorăspunzând împrejurărilor ținuturilor vecine apară pre mari, autoritatea industrială de a doua instanță, la doriința reprezentanței comunei respective și auzind și pe autoritatea industrială de antea instanță și camera comercială și industrială, pote face să intre în vigoare dispozițiunea normată în punctu b. § 53 alu legii industriale și prețurile cărnii să le supună din timp în timp unei regulări din partea autorității. Totodată nu se pote permite a se opri importul cărnei din comune streine, presupunând totdeuna că dispozițiunile legii sanitare se observă.

Hotarele comunelor *Ghidfalvi* și *Mărtinș* din comitatul *Trei-Scaune* au fost cumplit bătute de grindină la 5 Iulie n. Sămănturile sunt cu totul nimicite.

Petrecere de văr se va ține la „*Detunata*“ în comuna *Bucium* în favorul fondului *Reuniunii femeilor române din Abrud*, *Abrudsat* și juru la 17 Iuliu st. n. a. c. În casu de timp nefavorit petrecerea se va amana pe ziua de 24 Iuliu n., când în casu de timp nefavorit se va ține în localitățile lui *M. Danciu* în *Bucium-Cerbul*. Inceputul la 10 ore a. m. Prețulu de intrare; de persoană 50 cr., de familie 1 fl. Supraplăti se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică. Comitulu arangiator.

Academia română s'a înauțit cu obiectele mai jos semate: O iconiță în uleiu, reprezentând portretele fundatorilor monastirei *Coșula* din județulu *Botoșani*. Două foi dintr'un pomelnic în limba slavonă alu monastirei *Sucevița*. Două chrisove slavone pe pergament dela *Stefan* cel Mare, unul cu data: *Suceava*, 7 Martie 1490 (6998), altul cu data: *Suceava*, 16 Ianuarie 1491 (6999). Un chrisov slavon pe pergament dela *Miron Barnovski Moghila Voevodă*, cu data: Iași, 12 Aprilie 1627 (7135). Testamentul original alu metropolitulu *Moldovei Veniamin*, scris în monastirea *Slatina* la 8 Ianuarie 1844; cu un adaus scris la 20 Martie 1844.

În comuna *Ciocănesc* din *Bucovina* a încetat din viață în luna *Maiu* a. c. *Spiridon Hurges*, care a lăsat o sumă de 100,000 franci, seu până la 40,000 floreni, unei sale fiice numită „*Pârască*“, ce se dice, că ar locui în Iași, bănuindu se a fi servitoare în vre-o casă, seu că trăese într'o altă pozițiune necunoscută, fără ca ea să aibă știință despre fericirea ce o aștepta.

Emigrarea industriașilor ardeleni în România.

„*Ellenzék*“ se înspăimintă cumplit de scirile ce le primesc din părțile brașovene despre continuele emi-

grări din România, mai virtuose ale industriașilor ce din și în și iau dimensiuni mai mari.

Frații *Hornung* din *Cohalm*, fabricanți de scaune de trestie de mare, — precum află foia ungurescă — pleacă în România împreună cu 50—60 lucrători instruiți. *Butnarul* (*putinarul*) *Csalotzky* din *Brașov* e gata de plecare. Și-a cumpărat deja o mare pădure în România, unde își va ridica un atelier frumos. Guvernul român i-ar fi și pus la dispozițiunea acestuia o linie de tren pentru transportarea lemnului din pădure. *Papucarul* *Batik George* a emigrat săptămăna trecută cu familia cu tot în *Bulgaria*. *Funarul* *Klein Hugo* este gata de plecare în România împreună cu 8 lucrători ai săi, de asemenea și *funarul* *Samuel Frits*. Dintre adevărații funari abia au mai rămas până acum pe loc 4—5 măestri. Totu așa stă lucrul și cu industriașii din *Kezdioșorhei*. *Papucarul* de acolo *Saska* a emigrat deja mai de mult în România și acum chiamă la sine ca ajutatori pe măestri cari n'au de lucru. În fața acestor împrejurări „*Ellenzék*“ află, că ar fi timpul, ca cercurile competente să pășescă serios și cu energiă pentru scoterea din miserie a bieților industriași și prin acesta a pune capăt emigrărilor.

Cum, jupăne „*Ellenzék*“, decât nu se încheie convențiă comercială? Cređi că industriașii trăesc și își plătesc dările cele grele cu scărboșul șovinismu unguresc?

Convocare.

În conformitate cu §§ 14 și 21 din statutele *Asociațiunii transilvane* și în conformitate cu concludul comitetulu *Asociațiunii* de dito 4 Martie a. c. No. 66 pt. 31, adunarea generală pentru anul curent se convocă prin acesta în orașulu *Sibiu* pe ziua de 28 Augustu a. c. s. n. și zilele următoare.

Aducându acesta la cunoștința publică, invită pe toți membrii *Asociațiunii* a lua parte în număr cât mai mare la ședințele adunării.

Presidiulu *Asociațiunii transilvane* pentru literatura română și cultura poporulu român.

Sibiu, 9 Iulie 1887.

Iacob Bologa,
v.-pres.

Lupta Slovacilor contra maghiarisării.

În comuna *Perbal* din comitatulu *Pestei* catolicii de limbă slovacă și maghiară stau de un lung și rău de ani față 'n față ca dușmani, din cauză că Maghiarii se fac luntre și punte ca, corăspunzător cu numărul catolicilor maghiari, se se ține din timp în timp serviciul divin nu numai în limba slovacă, ci și în cea maghiară. În zilele acestea se duse érași o deputațiune a catolicilor maghiari din *Perbal* la episcopulu *Pauer* în *Alba* regală și i se prezentă în această afacere. Deputațiunea se provocă la iritațiunea ce domnesce în *Perbal* care ar pute avé urmări rele, decât lupta pentru limbă nu se va înlătura pe cale pacifică. Episcopulu *Pauer*, după cum e informat „*Budapesti Hirlap*“ a adresat deputațiunii următoarele cuvinte puțin mângăitoare: „*Omorii* numai vr'o doi ómeni, și atunci tribunalulu va rezolva afacerea.“ *Catolicii maghiari* din *Perbal* se vor adresa la comitat spre a cere ajutor.

Cum vedem nu numai că sunt minciuni toate scirile unguresci despre maghiarisarea Slovacilor, ci din contră acestia luptă cu hărnicie contra spurcatulu curentu de maghiarisare. Nu putem decât să felicităm

FOILETONU.

Misterele Veneției.

de *Edouard Didier*, traducere de *Ioan S. Spartală*.

I.

Cununia cu Marea.

Ziua de 25 *Maiu* 1440, *Joi*, fuse o zi mare și frumoasă pentru poporul mărunt alu *Veneției*, totdeuna lacom de serbări, de spectacole, de jocuri, de șgomot și de cântece.

În ziua de 25 *Maiu* 1440 era serbarea înălțării *Domnului*; serenisimulu doge *Francesco Foscari*, alu cărui dogat ținea de 18 ani, fixase, ca de obicei, pentru după amiaza acelei zile ceremonia cununiei sale anuale cu *Marea-adriatică*.

Chiar din zorii de zi, o corabie d'o formă ciudată și pe care strălucea aurulu fusese adusă la cheu în capulu *Piazzetei*, între cei doi stâlpi de granit pe cari erau puși: pe unul leulu aripat alu sfântulu *Marcu*, cu ghiara pe *Evangelia*, ér pe celalalt statua sfântulu *Teodor*. Corabia acesta era *Bucentaurul* și nu eșea din arsenal decât numai odată pe an pentru ceremonia ciudată a căsătoriei cu *Marea*. De aceea corabia era foarte venerată de *Venețieni*.

Pe *Piazzetă*, dela cheu și până la porticul basiliciei *Sf. Marcu*, se așeseră două rânduri de catarte.

Din vârful acestor catarte atârnav steaguri până aproape de pământ. Printre aste două rânduri de steaguri trebuia să trecă cortegiulu pentru a se duce la *Bucentaur*. Două cordone de trupe alinate d'alungul catartelor abia puteau să respingă poporul și să menție drumulu oficialu, așa de mare era mulțimea. Nu numai pe piața *Sf. Marcu*, și pe cheul *Robilor*, departe, dincolo de podulu *Suspinelor*, îi era greu cuiva să se misce; poporul năvălise chiar în vechile *Procuraturi*, și se revărsa până peste *Broglio* — partea pieții rezervată de obicei nobleței — unde imunitățile serbării lăsau în ziua aceea mulțimea să năpădescă.

Dogele *Francesco Foscari*, *Pregadii* (*Senatulu*), cei 40 *Avogadorii*, cu un cuvânt totu ce era mai ilustru în *Veneția* intraseră de multă vreme în biserică *Sf. Marcu*, pentru ca s'asculte în pompă mare liturgia care se cânta înainte de ceremonia cununiei.

Pentru ca să potă s'aștepte, și până când cortegiulu să eșă din biserică și să defileze pe dinaintea, mulțimea vorbea de una și de alta. Poporul acesta limbut, de spirit și pișcător, îndrănea chiar să ia în bătaia de joc pe puternicii săi stăpani, cari treceau în sus și în jos pe dinaintea lui. Glumele schimbate astfel nu erau amarnice; fiecare vorbea ca să nu bage de seamă că aștepta, numai de distrațiune și fără celu mai mic picu de fiere.

Nu era însă pretutindeni totu astfel. În unele grupuri s'ar fi putut băga de seamă alte simptome, sub o aparență neînsemnată, câte o dată o vorbă crudă trăda necazul care clocotea. Se simțea că seracul își răsbuna pe miseria lui prin glume și pișca pe bogatii și pe nobili, în saturnalele acestea d'o zi cari nu trebuiau să mai fiă mâne.

Grupulu celu mai șgomotos sta tocmai în punctul unde *Piazzetă* tăia *Piața Sf. Marcu*. Pote că ómenii aceștia seraci erau superați tocmai fiindcă tinerii nobili treceau printre ei pe totu minutulu: fără să mai ție seamă de ceremonie, mulțime de nobili părăsiseră basilica pentru a se duce să dea o raită prin casele din piața *Sf. Marcu*.

Casinele acestea fuseseră construite de curând și ocupau cea mai mare parte a apartamentelor din catulu întâiu din piața.

Casinele erau furia tinerilor aristocrați din *Veneția* și nu era nici un fiu de familie care să nu aibă un casin alu său unde se aduna seara cu prietini. Acolo jucau, vorbeau, mâncău bonbone și prăjituri, beau beuturi reci în nopțile de vară, și chefuiu astfel până când se lumina de ziua. Atunci, abia, tinerii aceștia trândăvi se hotărău să se întorcă acasă. *Venețianii* au fost totdeuna ómeni ai nopții.

Vorbirea era deci pe totă clipa întreruptă și turbu-

pe Slovaci. Câtă pentru Unguri, facă și biserica separată, și iritațiunea va face loc liniștii și păcii.

Meseriașul român.

Asociațiune de *credit* și *depuneri* în Brașov, și-a început activitatea dela 1 Martie a. c.

Scopul acestui institut este: 1-ia a da ocaziune și celui mai sărac om a face economii cu măruntul; și făcând să poată face depunerii începând de la un crucer până la cele mai mari sume. După banii depuși se dau interese, îndată ce suma depusă a ajuns la 1 fl.

Pentru depunerii Institutul plătește de astăzi înainte *netto* 5% interese fără a se detrage darea câtră stat pentru interesele ridicate, care o plătește însuși institutul.

2-a: Meseriașul român dă bani împrumut pe cambii, făcând cele mai mari înlesniri tuturor împrumutătorilor. Membriilor Asociațiunii se dau împrumuturi și pe gagi, meseriașilor pe mărlurile lor.

Pentru orientarea publicului despre activitatea acestui institut publicăm bilanțul lucrării cu finea lunii lui Iunie a. c., care ni-s'a pus la dispoziție:

Estrasă din Maestru pe 30/VI 1887.

	Dare.	Avere.
1. Contu capitalului		15500.
2. „ cvotelor	15500.	1815.80
3. „ depunerilor		3435.50
4. „ creditelor	6393.	1785.
5. „ inventariului	479.90.	15.35
6. „ cassei	12241.68.	12059.45
7. „ intereselor		87.85
8. „ speselor	86.55	
9. „ Fondul de rezervă		2,18
	34701.13 fl.	34701.13

In fine se comunică că până acum Asociațiunea numără 141 de membrii cu un capital de 16.700 fl.

Statutele Asociațiunii sunt de căpătăt la biroul institutului, Ulița Scheilor No. 146, în curte la stânga în parter.

Având în vedere acest institut numai bunăstarea materială a poporului, cu deosebire însă ridicarea meseriașilor, atragem atențiunea publicului asupra-i.

Sciri militare.

România. Ministrul de război a încheiat cu casa Gruson din Magdeburg un contract pentru o însemnată furnitură de vi-o șapte milioane lei, consistând în tunuri de mare calivru, mortiere, cuirase etc. Aceste furnituri vor trebui să fie predate, dice „Lupta“, cel mult până la începutul primăverii anului 1888.

Austro-Ungaria. În urma unei ordinațiuni a ministrului comun de război s'au făcut în diferite garnisone încercări d'a se da soldaților de mâncare și s'era. Cheltuelile au fost 2 cr. de om pe s'era. D'ar s'a dovedit, că cu această sumă nu se poate face nimic, ci că sunt necesari cel puțin 4 cr., ceea ce ar face pe an 2 milioane fl. în timp de pace. Ministrul are de gând să pune suma amintită deja în bugetul anului viitor.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

CATANIA (Sicilia), 13 Iulie. — Dela 30 Iunie până la 7 Iulie s'au ivit între trupe 84 de bolnaviri de coleră, dintre care 36 casuri de morțe. În 7 Iulie numai între trupe au fost 11, ăr în oraș 17 casuri de morțe.

BELGRADU, 13 Iulie. — Regina a sosit și a fost salutată la debarcaderu de regele și de ministrii.

PARIS, 13 Iulie. — Camera a refuzat unanim demisiunea președintelui Floquet.

MASSAUAN, 13 Iulie. — În timpul nopții a fost aruncat în aeru magazinul de praf din Taulud (?) Încă nu se scie, decât întâmplarea ori o crimă a pricinuit exploziunea. Șapte soldați au fost uciși, 15 greu răniți.

CANEA, 13 Iulie. — Comitetul locuitorilor creștini a retras măsurile și lasă regularea cestiunilor pendinte de bună-voința Sultanului.

VIENA, 13 Iulie. — Deputațiunea bulgară a sosit. Mâne ori poimâne se va duce la Ebenthal.

Lista de subscripțiune

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelu nenorocite prin incendiu și inundare

Au mai incursu:

Prin stăruința binevoitoare a d lui Ioan Munteanu comerciant în Bucuresci, pe lista d-sale, dela domni:

Ioan Munteanu	Lei n. 16 —
Ion Mihalcea	„ 10
Dimitrie Furnică	„ 5
Ioan Crețoiu	„ 3
Ioan Bobeșiu	„ 5
I. N. Moldovenu	„ 1
Ghiță Vasilescu	„ 2
Ioan Penopol	„ 4
I. Moldovanu	„ 5
Ioan Pandulescu	„ 3
Nicolae Dumitriu	„ 6
	Suma L. n. 60. —

Adăugându la acesta suma din nr. 141 al „Gaz. Trans.“ lei n. 1380 și 575 fl. 41 cr.

(Va urma). Totalu: lei n. 1440 și 575 fl. 41 cr.

Le mulțumim generoșilor contribuitori în numele nenorociților, dorind ca nobilul lor exemplu să aile imitatori pretutindenea.

Ultime sciri.

Paris, 11 Iulie — Domnul Clémenceau, Pelletau și Révillon a interplat cabinetul în privința agitațiunilor regaliste și clericale. Majoritatea Camerei s'a pronunțat în favoarea guvernului cu 382 voturi contra 120.

Berlin, 11 Iulie. — „Die Post“ se teme ca republica să nu fiă urmată în curându de o monarhiă războinică în Franța. Este posibil ca în interval să fiă un interimu anarchistu, ceea ce ar însemna negreșitu resbelulu. D'iarul adaugă că la 14 Iulie se va vedé decă cabinetul Rouvier este destul de tare pentru a rezista curentului maselor agitate.

DIVERSE.

Cufundarea din Zug. — Catastrofa a avut dimensiuni mai mari de cum se credea. Surpaua caselor de pe cheiu în lac s'a întâmplat în modulu următoru: s'au cufundat în lac mai întâi 2 case; după 2 ore a urmat a doua catastrofa: 35 de clădiri, dintre care 25 locuințe au cădutu de pe cheiu în lac. Numărul morților nu e cunoscut încă. Omenii fugu din multe clădiri din suburbia Zug. Intinderea cheiului ce

s'a cufundat e ca de 8000 metri pătrați. Afară de cele 38 clădiri, înghițite de apă, mai sunt o mulțime de case pe jumătate dărimate și crepate, în cari nu se poate locui. Nu se scie câți omeni voru fi peritu; se vorbesce de 50, ba chiar de o sută. Pe la 5 ore când s'a cufundat în lac unu rind întregu de case, pompierii de pază abia au avut timp să scape cu fuga. Căruțele de salvare au dispărut în apă. Unu noru de praf înveli locul sinistrului; pe apă plutescu fărâmură de case, bërne, mobile, copaci, și se mai dărescu din apă câteva coșuri. Martorii oculari spunu că s'a vedutu unu virteju de apă, în forma unei pilnie colosale. Au fost plecatu îndată omeni cu luntri spre a încerca să scape pe cineva, d'ar nu s'au pututu apropia, căci imediat ar fi fost tirite la fundu tote luntrile. Au rămasu fără adăpostu 800 persoane. Mii de curiosi vinu din tota Elveția. Suntu temeri că voru mai fi înghițite de apă și alte părți ale orașului.

Preotu excomunicat. — Congregatio de propaganda fide a datu ordinu, în numele Papei, arhiepiscopului din New-York, pe cale telegrafică, să pronunțe contra preotului irlandezu Mac Glynn pedepsa marelui excomunicării, pentru că n'a fostu urmatoru ordinului papalu de a se duce la Roma.

Băetu ucigașu. — În Dobriținu unu băetu de 12 ani a încercatu să omore pe soru-sa de 8 ani. Mama lor, s'era fiindu și lipsindu tota ziua de acasă la lucru, lasase pe mica fetiță în grija fratelui ei. Băetulu însă; fiindu că în făcare și se ducea de acasă de se juca pe uliță lăsându pe soru-sa singură acasă, fu bătutu de mamă-sa. Ca să-și răsbune, băetulu în absența mamei sale puse unu sghiltu de gâtulu fetei și o spențură de țigina ușii. Din norocire omenii cari mai locuiau în acea casă auzindu strigătele fetei, o scăpară la timp de morțe. Băetulu, care sta să se spențure și el, fu predatu procuraturii statului.

„Equitable“, Societate de asigurare pe viață în New-York. Această societate a pășitu inaintea publicului cu o reformă nouă de o însemnată forțe mare. Ea a introdusu adecă în asigurările pe viață sub însemnarea „Frei Tontine“ o nouă combinare, care fără schimbarea premiilor oferă asigurătoru avantaje noue. După planulu acesta de asigurare, îi stă în voia asiguratului, după trecerea primului an de asigurare, fără vre-o arătare deosebită și fără adause de premii, de a-și alege ori-ce carieră (afară de serviciulu de război activu) precum și de-a întreprinde călătorii în ori ce părți ale lumii, fie pe pământu său pe apă. — Decă asigurarea este deja în vigore de doi ani, ea devine peste totu necontestabilă și din acestu momentu nici duellu nici sinucidere ori alte împrejurări, numescă-se ele ori cum, precum nici date false în propunerii nu formeză cauza de refuzare a plății ci din contră astfel de polițe se plătescu îndată de societate, după prezentarea actului de deced.

— Societatea „Equitable“ nu se mulțamesce cu atât, că posedă astăzi elu mai mare teren de asigurare și cel mai mare localu dintre tote localurile lumii, ci ea se nisuesce în continuu de a satisface institutiunei asigurării pe viață prin introducerea de reforme, potrivite cu timpul de astăzi și este naturalu că o astfel de lucrare reformătoare își va aduce fructele sale și va aduce societății număröse afaceri, după cum n'au obvenit în nici unu timp și la nici o societate din lume. Societatea „Equitable“ în anul 1886 a manipulat cu afaceri în valoare de aproape 275 milioane fl. v. a. adu gata fără îndoială, ca noulu comptoir din anul 1887 va ajunge suma de 300 milioane, — unu rezultat, care dovedesce, că societatea „Equitable“ posedă încrederea publicului ce se asigură, cu care nu se poate lăuda nici o societate din lume.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

rată în grupulu asupra căruia am atrasu atențiunea cetitorului. Trecerea asta neintreruptă a tinerilor precedați de lacheii lor, cari își făceau cu cotele drumu prin mulțime, căsunase în cele din urmă o întâritare mare. În sfârșitu unul dintre ei, înbrăcatu c'o haină militară, respinse p'unu b'etrinu, care-i sta în cale, așa de tare, încâtu bietulu omu dispăru o clipă ca și cum s'ar fi inecat în mulțime.

Actulu acesta brutalu fu primitu în mulțime cu unu mormăitu surdu, care nu dovedea sentimente prea simpatiche.

Cu tote astea, ca istoricu, care spune adevărulu, trebuie să spunem că toti așteptară să se depărteze tinerii nobili și pe urmă să isbucnescă.

În vremea asta b'etrănu putuse să se scole și se scutura ca unu cătelu care a eșitu din apă. Elu însă nu părea sup'ratu pe cel care-lu trântise; se mulțumi numai să întrebe ridend pe unul din prejurulu său:

— Cine e cocoșelulu cela care are așa poftă mare să se rățoiască?

— Ce, nu 'lu cunoscu? Este vestitulu căpitanu Batista Martinengo! respunse întrebatul.

— Conte Martinengo! dise b'etrănu; — eu ilu credam că se bate acum cu ducele de Milanu.

— Nu-i vorbă de elu. D-ta vrăi să vorbescu de cel pe care ilu chema Paolo Martinengo.

— Ilu chema?... ai dis.

— Veți bine, de vreme ce a fostu omoritu la a-saltulu Bresciei.

— Atunci, acesta...

— Este, după cum (i-am spusu adineori, véralu său Batista Martinengo

În grupu s'auđi erăși murmuru contra căpitanului Batista Martinengo. Deși încă prea t'neru — nu implinise 22 de ani — t'nerulu patricianu își găsise mijloculu ca să fiă sc'arbitu de poporu'u de josu alu Veneției.

— Însă mai este și altceva... mai dise vorbitorulu după ce se uită în drépta și în st'anga pentru ca să se asigure, că vorbele lui nu puteau pica în urechile poliției.

— Așu! și ce mai este? întrebără câteva voci cu accentulu curiosității.

Cel care vorbea era unu b'arhatu m'runtu, slabu și mai multu verde decâtu galbenu, cu ochii în fundulu capului. Elu făcu unu semn misteriosu și se strecură în locul îngustu dintre Baptistieriu*) și palatul regal. Acolo puté cineva să vorbescu fără temă d'a fi auzitu.

— Trebuie așa d'ar să scii... mai dise vorbitorulu truditu de m'ncărimea d'a spune totu ce scia despre

Martinengo și de frica urmărilor ce putea avea limbuția lui.

— Ce? întrebără curiosii.

Trebuința d'a vorbi ilu făcu să-și pierdă orice frică. Cu unu gestu adună împrejurulu lui pe curiosi și mai multu șopti:

— Scii că Paolo Martinengo...

— Care? Celu care a muritu? întrebă unul.

— Ei! veți bine! respunse vorbitorulu cu unu gestu de nerăbdare. — Paolo Martinengo avea o nevastă de o frumșete uimitore, a cunoscut'o cineva dintre voi?

— Eu! — respunse unu glas. — Anulu trecut donna era aci pe bordulu *Bucentaurulu*, lângă dogele Francesco Foscari totu în ziua când Serenitatea Sa s'a cununat cu Adriatica.

— Ei bine! femeia aceea a muritu!

— A muritu! d'iseră ascultătorii.

— Da, a muritu!

— Așa de t'neră,

— Omulu m'ore la orice v'rstă! dise filosoficescu celu care mai tăiasse vorba odată.

— Și unde se află ea? întrebără mai multe voci.

— La *Isola bella*.

(Va urma.)

*) Loculu unde se botéză copii la catolic.

Cursul la bursa de Viena din 7 Iuliu st. n. 1887.

Table with financial data including bond yields (Renta de aur, Renta de hartie) and various exchange rates (Bonuri croato-slavone, Despagubire p. dajna de vin).

Cursul pietei Braşov din 8 Iuliu st. n. 1887.

Table with exchange rates for various currencies and goods (Bancnote romănesci, Argint românesc, Napoleon-d'or, Lire turcesc).

Advertisement for Iosif Blasko, hotelier, announcing the move of Sz.-Szt.-György Hotelul Mare.

Meseriaşul român, Institutul de credit şi depuneri IN BRAŞOV

Strada Scheilor Nr. 146. Ore de birou: Marţia, Joia şi Sâmbăta dela 3-5 d. a.

Se pot face depunerii de economii şi de nemembrii pentru care se dau netto 5% interese pe an, plătind institutul darea către stat.

Informaţiuni mai de aproape la birou. Direcţiunea.

Pentru sezonul de vară.

Se inchiriaza vreunei familii distinse straine o locuinta mare, elegantu mobilita in centrul orasului, etagiulu I-iu constatatore din salonu, mai multe odai, bucataria etc. - cu folosirea eventuala a unui bunu piano.

Informaţiuni se dau la administraţia acestui diar. 1-6

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumaratiunei se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatulu postalu si numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Domnii ce se aboneza din nou se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si postaultima.

Deca se ivescu iregularitati la primirea diarulu onor. abonati suntu rugati a ne incunoscinta imediatu prin carte postale, ca in catu depinde dela noi, se se delatureze. ADMINSTR. „GAZ. TRANS.“

Mersulu trenurilor

Valabilu dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta si pe linia Teiusu-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiusu-Arad-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiusu, Arad-Timisora, Timisora-Arad, Simeria (Piski) Petroşeni, and Petroşeni-Simeria (Piski). Includes columns for train types and departure times.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.